

RECENZII ȘI NOTIȚE BIBLIOGRAFICE

BOOK REVIEWS

Roberto Rezzaghi, *La Voce della Festa. La via simbolica all'omelia*, Edizioni Dehoniane Bologna, 2016, 104 pg. (ISBN 978-88-10-50138-2)

Roberto Rezzaghi este *Directorul Institutului de Științe ale Religiei* de la Mantova (Italia), pentru diverse perioade de timp predând discipline de teologie-pastorală la Milano, Brescia, Bologna și Florența. Este autorul unui *Manuale di didattica per l'IRC* (Ed. La Scuola, 2012) și a volumului *Il sapere della fede* (EDB, 2012). În volumul acesta, *La Voce della Festa. La via simbolica all'omelia* (Edizioni Dehoniane Bologna, 2016, 104 pg.) își propune o analiză asupra Omiliei ca act de slujire în Biserică. Pornind de la ideea că omilia nu este un act de comunicare pur și simplu și unidimensional ci un dialog implicit care presupune constituirea unei punți de comuniune între predicator și adunare, autorul propune omilia în inima comunității, care nu poate fi evaluată doar prin sine ci prin viața transferată auditoriului. Credincioșii nu sunt simpli ascultători ai cuvântului rostit ci și parteneri de dialog, răspunsul lor fiind ritmul liturgic al cotidianului comunitar. Lucrarea are următoarea construcție: *Introdúcere* (pp. 7-12); 1. *Omilia: ce este ea? Izvoarele și natura ei* (Omilia în pastorală; Omilia în slujirea Cuvântului; Necesitatea catehezelor; Meditarea personală; De la omilie la „însoțirea” personală: magisteriul afectiv; Orizontul misionar) (pp. 13-30); 2. *În slujba întâlnirii. Cuvântul ca „eveniment”* (Unitatea Bibliei și centralitatea taine lui Hristos; În albia tradiției; Pentru a descoperi dragostea Tatălui, a Fiului și a Duhului Sfânt; De la ortodoxie la ortopraxie; Riscuri de evitat- uzul exegetico-arheologic cu finalitate didactică, o ascultare autoreferențială, subsidiaritatea dogmatică, instrumentalizare moralistă, reduccionismul ideologic, spiritualitatea emotivă, lectura fundamentalistă și integralistă; Pentru o întâlnire adecvată)(pp.31- 43); 3. *Educarea urechii. Context și medieri* (Contribuția tehnologiei moderne; Mijlocul nu este mesaj- ispita veche; elogiul textului scurt; Modelul relației maternale; Elaborarea dialogică a mesajului; Câmpul relațional- între două îmbrățișări; Ascultarea discipolului)(pp.45- 56); 4. *Căutătorii lui Dumnezeu. Destinatarii* (Riscul „adorării psihologice a subiectului”; Interese de superficialitate și de adâncime; Un destinat ar colectiv și misterios; La școala „Maestrului Interior”; În colaborare cu „Dumnezeu Educatorul”)(pp. 57-67); 5. *Calea Simbolică. Pentru restaurarea Omiliei* (Orientare spre o experiență simbolică- Retrezirea sărbătorii; Prăznuirea unei întâlniri; Încurajarea încrederii; Cultivarea „cultului adevărului”; În rădăcinarea vieții în istoria mânăuirii; „Personalizarea” Cuvântului; Ascultarea Cuvântului: *lectio biblica*; Ascultarea de către comunitate: „discernământul”; Educarea pentru contemplare-; Instrumentele pentru a educa experiența simbolică- grija pentru calitatea timpului sărbătoresc, parcurgerea căii estetice, curăția limbajului-; Activare unor parcursuri deschise)(pp.69- 94); 6. *Concluzie. De la teorie la practică* (Ordinea internă a omiliei- de unde se începe, ce anume se spune și cum se face, cum încheiem; Comunicarea între predică și adunare/sinaxă; Pentru o „comunicare” ce știe să creeze

„comuniune”- comuniune cu Dumnezeu, comuniune cu frații) (pp.95-99). O bibliografie densă (pp. 100-102) ne dovedește acrvia autorului asupra subiectului abordat. Avem dinainte un text tonic, lipsit de prejudecăți și util celui care vrea să facă din predică mai mult decât un pretext de rostire a unor cuvinte. Un mod de a proiecta atent dialogul pastoral și prin intermediul omiliei, atent și fidel asumării învățaturii de credință dar și profilului antropologic al comunității parohiale și nu numai.

Pr. Conf. Univ. Dr. Constantin Necula

Manlio Sodi- Rocco Ronzani (a cura di), *La Predicazione nei Padi della Chiesa. Una Tradizione sempre attuale*, Lateran University Press, 2017, 272 pg.

Suntem dinaintea unei minunate sinteze de cercetare în domeniul Omileticii patristice. Doi profesori de marcă, Manlio Sodi (profesor emerit de liturgică și comunicare religioasă, director pentru ani buni ai Revistei *Liturgica* și *PATH* a Academiei Pontificale de Teologie, coordonator al unor coloane științifice ori concordante liturgice- mai ales la *Sacramentariul Gregorian*) și Rocco Ronzani (Superiorul Provinciei Augustiniene din Italia, profesor de filosofie și teologie la Universitatea Pontificală Gregoriană, doctor în patrologie cu lucrarea de filologie patrologică *Gelasio di Roma, Lettera sulle due natur. Introduzione, testo critică, traduzione e commento* (Bologna, 2011), coeditor la *Analecta Augustiniana*, Profesor de patristică la *Augustinianum*) sunt coordonatorii unei remarcabile sinteze de omiletică, adevărat Dicționar de teologie patristică. În *Prezentarea* realizată de Enrico dal Covolo (episcop titular de Heracleea, Rectorul Universității Pontificale *Lateranense*) acesta consemnează în consens cu provocarea editării: „În fapt, și în slujirea propovăduirii, precum în alte lucrări, Părinții au marcat în mod ireversibil istoria creștinismului, până acolo încât orice lucrare și misiune ce le-a urmat, dacă vrea să fie autentic, trebuie să se confrunte cu propovăduirea lor și cu misiunea îndeplinită de ei. Printre altele, un predicator care nu se confruntă cu Părinții, nu este un autor autentic al Bisericii” (Presentazione, pg. 5). Pentru a stabili itinerariile lecturii omiliei patristice s-au identificat o serie de coordonate (scrieri omiletice, deontologia prediciei, retorică și predică, improvizatia în timpul predicării, tipurile de ascultători, alte caracteristici, problematica specifică propovăduirii etc.). Putem parcurge, textele sunt realmente vii, profilurile acestor corifei ai Evangheliei de la care nu doar contemporanii ci și noi, oameni ruți dese ori de Evanghelie, avem enorm de învățat. Structura textului, limbajul academic și largile bibliografii legate de fiecare sfânt analizat, fac din lucrare și un izvor de cultură patristică și de model practic de propovăduire. Sunt analizați (în paranteză consemnăm autorii studiilor): *Augustin din Hippona* (O. Pasquato, pp. 25-38), *Ambozie* (M. Navoni, pp. 39-50), *Vasile cel Mare* (F.Trisoglio, pp.51-68), *Beda Venerabilul* (G. Caputa, pp. 69- 92), *Chiril al Alexandriei* (M. Maritano, pp. 93-98), *Chiril al Ierusalimului* (O. Pasquato, pp.99- 106), *Cromațiu de Aquileea* (G. Trettel, pp.107- 116); *Efrem din Nisibe* (P. Yousif, pp.117-124), *Gaudențiu din Brescia* (C. Truzzi, pp. 125-128), *Ioan Hrisostom* (O.Pasquato, pp. 129-142), *Ieronim* (M. Maritano, pp.143-149), *Grigorie de Nazianz* (F. Trisoglio, pp. 151- 163), *Grigorie de Nissa* (F. Trisoglio, pp. 165-180), *Grigorie cel Mare* (V. Recchia, pp. 181- 194), *Ilarie de Poitiers* (R. Iacoangeli, pp. 195-201), *Ippolit*